

Åmli kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2018

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgssekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2018. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2018.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Sist kommunevalg førte til at det ble valgt nye medlemmer i kontrollutvalget fra oktober 2015. I tillegg vedtok kommunestyret i forbindelse med kommunevalget å utvide utvalget fra tre til fem medlemmer.

Medlemmer og varamedlemmer (2018):

Medlemmer	Varamedlemmer
Tobias Wessel-Hansen Tangen (H), leder	Felles varaliste: 1. Olav Riisland 2. Audun B. Sandhaug 3. Siv Annie Dale 4. Heidi Halvorsen
Angrim Flaten (AP), nestleder	
Rakel Birkeli Søraker (SP), medlem	
Turid E. Haugstøyl (H), medlem	
Ole Martin Retterholt (FRP), medlem	

Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder valg ved kommunestyrets konstituering.

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter Kommunelevers § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret.

Kommunelevers § 77 slår fast:

” Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommuneloven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn (FKT). Disse samlingene er viktige for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgs medlemmer fra hele landet møtes og drøfter saker og arbeidsmetoder. Agder og Telemark kontrollutvalgs sekretariat IKS (Temark) arrangerte i 2018 to konferanser (høst- og vårkonferanse). Hensikten med denne opplæringsdagen har vært å bidra til å øke og utvikle nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk, samt en innføring i revisjonens og sekretariatets rolle og oppgaver. Medlemmer i kontrollutvalget har deltatt på Temark sine vår- og høstkonferanser.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Kommunen ble medeier av Temark fra 01.07.14 i forbindelse med etableringen av sekretariatet i Agder. Med oppdrag for 31 kommuner og 3 fylkeskommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark landets nest største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har åtte ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget har vært Alexander Etsy Jensen og Agnes Gullingsrud Fjeldstad.

Sekretariatet skriver saksframstillinger, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester fra Aust-Agder revisjon IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til ti kommuner og Aust-Agder fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Ketil Raknes og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er daglig leder Kristian Fjellheim Bakke. Hovedrevisor for Åmli er Øyvind Nilsen.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Under følger budsjett- og regnskapstall for 2018.

Beskrivelse	Budsjett 2018	Regnskap 2018
Lønn	9 000	4304
Møtegodtgjørelse	10 000	10800
Tapt arb. Fortjeneste	32 000	14790
Arbeidsgiveravgift	6 000	3147,04
Tidsskrift	3 000	2125
Kurs og opplæring	50 000	1000
Kjøregodtgjørelse	4 000	2851,50
Kjøp fra IKS		
a. Revisjon (revisjonshonorar, møtedeltagelse og forberedelse)	443 000	443000
b. Sekretariat	93 000	92800
c. Selskapskontroll	-	
Totalutgifter	650 000	574 817,54

Kommentar til budsjett- og regnskapstallene for 2018:

Regnskapet for Åmli kontrollutvalg er en integrert del av regnskapet til Åmli kommune. Kontroll, tilsyn og revisjon i Åmli kommune hadde totalt et mindreforbruk på kr. 75 182,46 i 2018. Dette består av både mer- og mindreforbruk på de enkelte postene og kan forklares som følger:

- Når det gjelder postene som knytter seg til godtgjørelse, lønn, tappt arbeidsfortjeneste og arbeidsgiveravgift ser vi at det samlet sett er et mindreforbruk på omtrent kr. 24 000. Det er alltid vanskelig å treffe eksakt på budsjett for disse postene da det avhenger av en rekke variable faktorer som utvalgets aktivitetsnivå og hvor mange som gjør krav på tappt arbeidsfortjeneste. Kr 5000,- av dette mindreforbruket skyldes dessuten at leder sin godtgjørelse for et halvår 2018 blir utbetalt i Januar 2019.
- Regnskapsoversikten viser at det kun er benyttet en svært liten del av potten som er avsatt til kurs og opplæring.

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2018 avholdt 5 møter og behandlet 36 saker.

Aktiviteten i kontrollutvalget og omfanget av saker har vært stigende de siste årene, dette har medført at kontrollutvalget besluttet i forbindelse med behandling av budsjett for 2018 å gå fra fire til fem møter (sak 22/17).

Stortinget har vedtatt å oppheve kommunelovens § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside (www.temark.no).

Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Rådmannen og representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2018. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

Saker som behandles i hvert møte:

- Godkjenning av møteinnkalling
- Godkjenning av protokoll fra sist møte
- Orientering fra revisjonen i møte
- Referatsaker i møte
- Eventuelt i møte

Saker kontrollutvalget har behandlet:

- Tilbakemelding til kontrollutvalget etter gjennomgang av tilsettingsreglement etter rapport fra Sivilombudsmannen
- Oppfølging av forvaltningsrevisjon Barnevernet i Østre Agder – Åmli
- Årsmelding 2017 for kontrollutvalget i Åmli kommune
- Revisors egenvurdering av uavhengighet
- Mangelfull arkivering og journalføring av dokumenter omhandlende arbeidsmiljøet i kommunen – orientering ved ordfører
- Årsregnskap og årsmelding 2017 for Åmli kommune – kontrollutvalgets uttalelse
- Årsrapport og årsregnskap 2017 fra kemneren i Østregionen, Aust-Agder – Åmli
- Orientering – Felles statlig tilsynskalender for 2018
- Orientering om den økonomiske situasjonen pr 1. tertial 2018 – Åmli kommune
- Etterlevelse av gratisprinsippet i forbindelse med skoleturer
- Budsjett for kontroll og tilsyn 2019 – Åmli kommune
- Overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon 2018 – Åmli kommune
- Oppfølging av politiske vedtak i Åmli kommune
- Kommunal registrering av psykisk utviklingshemmede og grunnlag for kompensasjon fra staten
- Orientering om økonomisk situasjon pr 2. tertial 2018
- Orientering om tilsyn i Åmli kommune
- Møte- og arbeidsplan for 2019

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Kontrollutvalget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Kontrollutvalget behandlet i møte 18.04.16 sak nr. 12/16 overordnet analyse/plan for forvaltningsrevisjon for Åmli kommune for perioden 2016-2019 utarbeidet av Aust-Agder Revisjon IKS. Planen er godkjent av kommunestyret i møte 26.05.16 RS 34/2016. Områder som prioriteres i plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019:

1. Barnevern

- Risikovurdering: En ny organisering i form av et interkommunalt samarbeid mellom fem kommuner skaper usikkerhet omkring ressursbruk, organisering og ledelse. Det er også usikkert hvordan ny organisering gir utslag i tjenestetilbudet. Eventuelt todelt forvaltningsrevisjon. En i første og en siste del av fireårsperioden.
 - Del 1: Fokus på ressurser, organisering og styring
 - Del 2: Fokus på tjenesteytelsen i enheten

2. NAV- Sosialtjenesten

- Risikovurdering: Høye utgifter til sosialtjeneste og høy andel personer med sosialstønad. utfordringer i forhold til bemanning og opprettholdelse av et tilstrekkelig tjenestetilbud.

Åmli kommune har en ramme på inntil 2 prosjekter i valgperioden, noe avhengig av omfanget på de ulike prosjektene. Planen ble oversendt kommunestyret for godkjenning. Kommunestyret har senere behandlet planen.

Kontrollutvalget behandlet i 2017 forvaltningsrevisjonsrapport «Barnevernet i østre Agder» i henhold til RSK 001 (standard for forvaltningsrevisjon). I tillegg har kontrollutvalget har fulgt opp og behandlet rådmannens tilbakemelding på rapporten. Saken ble avsluttet i møte 12.02.2018.

I tråd med den overordnede analysen besluttet kontrollutvalget i møte 19.06.2018 sak 18/18 å bestille prosjektplan for forvaltningsrevisjon av NAV-sosialtjenesten. Forslaget til prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjektet bygget på både den overordnede analysen Aust-Agder IKS utførte for Åmli kommune jfr sak 12/16 og på foranalyse foretatt i 2018 i forbindelse med utarbeidelse av prosjektplanen med oppdaterte KOSTRA tall og annen statistikk.

I plan for forvaltningsrevisjon ble det lagt føring om at forvaltningsrevisjonsprosjektet innen sosialtjenesten skulle fokusere på saksbehandlingsrutiner og internkontroll ved tildeling av økonomisk sosialhjelp. Revisjonen foreslo derfor følgende to problemstillinger:

Problemstilling 1: Er Åmli kommunes saksbehandling og praksis i forbindelse med tildeling av økonomisk sosialhjelp tilfredsstillende i henhold til formelle krav og forventninger?

Problemstilling 2: I hvilken grad oppfyller Åmli kommune plikten til internkontroll knyttet til sosialtjenesteområdet, og har man organisert internkontrollen på en hensiktsmessig måte?

Problemstillingene ble vedtatt i kontrollutvalgsmøte 26.11.2018 sak 31/18.

Rapport til kontrollutvalget forventes på siste møte våren 2019, i tråd med revisjonens anslag i prosjektplanen.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

Plan for selskapskontroll for inneværende valgperiode ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 27.09.16 sak nr. 22/16. Planen ble senere godkjent av kommunestyret i møte 27.10.16 RS 70/2016. Kontrollutvalget har fullmakt til å prioritere hvilke selskaper som skal kontrolleres. I planen ligger følgende selskaper til prioritering:

1. Konesjonskraft IKS (Vesentlighet: middels/høy)
2. Åmli Næringsbygg AS (under forutsetning av at Aust-Agder Næringselskap AS gir nødvendig innsyn)

Kontrollutvalget bestilte prosjektplan fra Aust-Agder Revisjon IKS for selskapskontroll av Konesjonskraft IKS i møte 19.06.2018 sak 17/18.

Formålet med selskapskontrollen var å undersøke og vurdere om Konesjonskraft IKS drev etter sitt formål, i samsvar med eierkommunenes vedtak, selskapets vedtekter, samt sentrale lover og regler. Det ville bli sentralt for prosjektet å se på om selskapets uttak og omsetning var i samsvar med lovverket, selskapsavtalen og andre føringer fra eierkommunene.

Det går frem av prosjektplanen at følgende problemstillinger ville bli undersøkt:

- 1. Sikrer eierkommunene at deres eierinteresser blir ivaretatt i selskapets styrende organer?*
- 2. Rapporteres selskapets aktiviteter tilbake til de respektive eierkommunene i tråd med gitte anbefalinger?*
- 3. Er fordelingsprinsippene for selskapets forvaltning av ressurser i tråd med de krav som stilles i lov og styringsdokumenter? Og gjennomføres utbetalingene i tråd med de føringer som ligger til grunn?*

Kontrollutvalget bestilte selskapskontroll av konsesjonskraft IKS fra Aust-Agder revisjon IKS i tråd med prosjektplan i møte 08.10.2018 sak 22/18. Rapport til kontrollutvalget forventes innen første halvår 2019.

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2018 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2018 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Åmli, 13. februar 2019

Tobias Wessel-Hansen Tangen (sign.)
Leder

Agnes Gullingsrud Fjeldstad (sign.)
Sekretær